

Justis- og beredskapsdepartementet

**Avd. Kommunikasjon- og markedsavdeling
Politikk- og folkerettseksjonen**

Deres ref. 15/1331 - KKO

Dato 18.05.2015

Høringsinnspill til endringer i utlendingsforskriften – behandling av anmodning om omgjøring fremmet fra utlandet i saker som omfatter barn med lang oppholdstid i Norge som ble tvangsreturnert i perioden 1. juli 2014 til 18. mars 2015.

Som en humanitær organisasjon er Røde Kors opptatt av å hjelpe mennesker som lever i vanskelige livssituasjoner. Barn som etter lengere botid i Norge har blitt tvangsreturnert til sine foreldres opprinnelsesland er en slik gruppe. Disse mangler stabilitet og trygghet i hverdagen, noe som er avgjørende for deres fysiske og psykiske utvikling. Røde Kors har ved flere anledninger tatt til ordet for å styrke hensynet til barns beste i asylbehandlingen. Selv om vi således synes det er gledelig at Departementet søker å få ordningen raskt på plass, har vi flere kritiske bemerkninger til den foreslåtte forskriftsendringen.

1. Særlig om tvangsretur til områder med krig og konflikt

Departementet presiserer under punkt 6.3 at det er utlendingsloven § 38 jf. utlendingsforskriften § 8-5 som skal vurderes på nytt og at det ikke skal foretas en ny vurdering etter utlendingsloven § 28. Røde Kors er av den oppfatning at det her bør være rom for en bredere vurdering som tar for seg helheten i det enkelte barnets livssituasjon, da det er en reell mulighet for at det kan forekomme tilfeller av barnefamilier som grunnet endrede omstendigheter kan ha behov for beskyttelse. Eksempelvis mener Røde Kors det vil være

urimelig å nekte barnefamilier som har blitt tvangsreturnert til områder hvor det er krig og derfor kan ha sterkt behov for beskyttelse.

For å ta hensyn til den særlige situasjonen som mange barn kan ha havnet i som følge av at Norge kan ha tvangsreturnert dem til land hvor sikkerhetssituasjonen er krevende mener Røde Kors at barnets sikkerhetssituasjon også må tas i betraktning ved vurderingen av barnets beste etter utlendingsloven § 38 tredje ledd. Utlendingsforskriften § 8-5 første ledd bokstav f og g presiserer at barnets omsorgssituasjon, samt den sosiale og humanitære situasjon skal vektlegges ved vurderingen av sterke menneskelige hensyn. Røde Kors mener det her kan være saker hvor gode grunner taler for at dette bør vurderes mer lempelig enn etter gjeldende praksis, og da særlig i tilfeller hvor barn har blitt tvangsreturnert til land hvor sikkerhetssituasjonen har endret seg siden utsendelse.

2. Vektlegging av barns tilknytning til Norge og hjemlandet

Røde Kors er bekymret for Departementets forslag om at det i vurderingen skal ses hen til i hvilken grad barnet har opprettholdt kontakt med Norge etter uttransport. For det første er det svært betenkelig å pålegge et barn ansvaret for å opprettholde kontakt med Norge, all den tid slik kontakt i praksis må legges til rette for av voksenpersoner, både når det gjelder å få tilgang til kommunikasjonsmidler (f.eks. telefon/internett) og betaling av utgifter knyttet til dette. Videre vil muligheten for å opprettholde kontakt avhenge av infrastrukturen i området der barnet bor, noe som kan vanskeliggjøre slik kontakt. I tillegg vil grad av kontakt med Norge i stor grad avhenge av hvorvidt barnet/familien har hatt støttepersoner/nettverk i Norge før de ble sendt ut av landet. Det er således et spekter av grunner til at vektlegging av barnets kontakt med Norge etter retur vil kunne få svært urettferdige og uheldige utslag i vurderingen. Røde Kors er på denne bakgrunn ikke enig i det som står under punkt 6.3 i høringsforslaget.

I forlengelsen av dette er Røde Kors videre kritiske til Departementets forslag om at det i vurderingen skal se hen til hvorvidt barnet har opparbeidet seg tilknytning til hjemlandet etter uttransport. Det er ikke utdypet hva slags forhold som skal tillegges vekt i denne vurderingen. Røde Kors finner imidlertid at forhold slik som påbegynt skolegang i hjemlandet etter uttransport ikke kan tillegges vekt. Barnet kan på ingen måte lastes for at det har vært mulig å gå på skole eller andre former for aktivitet i hjemlandet. Det bør kun være barnets tilknytning til Norge på tidspunktet for uttransportering som tillegges vekt i vurderingen.

Med vennlig hilsen

Mads Harlem

Leder av politikk- og folkerettseksjonen

Imran Vaseem Alam

Juridisk rådgiver